

Een gedicht als een impressionistisch schilderij

29 maart 2016

www.denieuwewildenrevisited.nl

Door Ida Boelhouver

In dertig jaar tijd heeft Fleur Bourgonje zeven dichtbundels geschreven. Op 10 april a.s. komt haar achtste bundel uit: **Pitten Schieten** bij Azul.

Stenen voor het begin was haar debuut in 1987. Een bundel in 3 delen. Het kind dat naar de volwassenheid snakt. De volwassen vrouw die met haar echtgenoot naar Chili en Argentinië reist en daar de verschrikkingen van de staatsgrepen meemaakt. De terugkeer na jaren en het stilstaan bij de ontworteling. Het laatste gedicht in de bundel eindigt met de regels:

*Ik zoek een schreeuwuis/van stenen,/om te schreeuwen.//(...)
Een schreeuwuis voor de liefde,/met leegte/eromheen.*

De dichteres is nu dertig jaar verder en het gedicht *Pitten Schieten* is de waarneming van een vrouw die tot bezonkenheid gekomen is.

De tijd is het thema, waaromheen de melancholie van het ogenblik zich afspeelt als een licht bewegend impressionistisch schilderij.

In **Stenen voor het begin** stond “weten” voor (...) *verbitterd zwijgen/een verscholen razernij*.

Nu is weten besef en inzicht geworden. De rollercoaster van emoties is vervangen door de simpele waarneming: (...) *Metten is weten/ hoe jong je was, hoe oud je bent*.

Waar toen de bron -het begin- steeds werd gezocht: *het middelpunt/zoals het was/ van alle water/het begin* is er nu niet langer het zoeken, maar het zien hoe het gaat, mee met de stroom: *Naar nergens/neigt het trage varen, van bocht naar bocht, niet meer/dan dat*.

Het beeld van stenen, dat in de eerste bundel veelvuldig voorkomt: *uit wolken zag ik stenen komen*, komt in het gedicht *Pitten Schieten* terug als de harde kern van een vrucht: *het harde, soort steen/waar alles om draait. Je stoot je tong/breekt bijna je tanden*. Een schitterende metafoor voor het leven. Maar je schiet niet meer zo ver als vroeger, er is geen eindeloos lijkende toekomst meer. Als je nu in de berm langs het water zit kersen te eten, je eet het vlees (zoals je het leven consumeert) komen de pitten niet meer tot aan de overkant, maar raken nauwelijks het water. Waar de veerman nog net niet klaar staat voor jouw laatste reis, in een visioen is hij al zichtbaar. Blijft over bij alles wat afneemt: de liefde en het besef van de jaren, als een abstract gegeven bijna, als een sfeer meer dan concrete herinneringen en verwachtingen.

Waar in de eerste bundel nog volop deelgenomen werd aan wat het leven heet, een plaats midden in de cirkel, is er nu sprake van een plek in het gras langs de kant, kijkend naar de “*boot vol plezier*”, die midden op de rivier vaart.

In het beeld dat Fleur Bourgonje oproept, zijn de trager wordende gebaren, in weerwil van, eigen geworden en ligt de aandacht bij het uitdijende ogenblik en de reflectie, in plaats van bij een opeenstapeling van ervaringen. Als het bezweren van de eindigheid zulke rake poëzie oplevert, bevestigt dit mijn idee dat we hier in de meest fascinerende levensfase zijn aangeland.